

Sygn. akt I C 1806/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Radomiu I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Halina Sulis - Kwiecień

Protokolant: st. sekr. sądowy Agata Zegarek

po rozpoznaniu w dniu 18 grudnia 2014 w Radomiu

przy udziale – na rozprawie

sprawy z powództwa J. S., O. S. (1), O. S. (2)

przeciwko Towarzystwu (...) w W.

o zadośćuczynienie i odszkodowanie

I. zasądza od Towarzystwa (...) w W. na rzecz J. S. tytułem zadośćuczynienia kwotę 135.000 (sto trzydzieści pięć tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 13 kwietnia 2012 roku;

II. zasądza od Towarzystwa (...) w W. na rzecz O. S. (1) i O. S. (2) tytułem zadośćuczynienia kwoty po 90.000 (dziewięćdziesiąt tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 13 kwietnia 2012 roku;

III. zasądza od Towarzystwa (...) w W. na rzecz J. S., O. S. (1) i O. S. (2) tytułem odszkodowania kwoty po 50.000 (pięćdziesiąt tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 13 kwietnia 2012 roku;

IV. w pozostałym zakresie powództwo oddała;

V. nakazuje ściągnąć od Towarzystwa (...) w W. kwotę 23.250,00 (dwadzieścia trzy tysiące dwieście pięćdziesiąt) złotych tytułem opłaty sądowej oraz kwotę 516 (pięćset szesnaście) złotych tytułem kosztów poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa na opinię biegłego;

VI. zasądza od Towarzystwa (...) w W. na rzecz J. S., O. S. (1) i O. S. (2) kwoty po 7.217,00 (siedem tysięcy dwieście siedemnaście) złotych tytułem kosztów procesu.

/-/ Na oryginale właściwy podpis.-

Sygn. akt I C 1806/12

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 13 grudnia 2012 roku powódka J. S. działając w imieniu własnym oraz jako przedstawicielka ustawowa małoletnich powodów: O. S. (1) oraz O. S. (2) wniosła o zasądzenie od pozwanego Towarzystwa (...) w W. kwoty 865.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 13 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty, na którą składają się:

- 185.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty dla J. S. tytułem zadośćuczynienia po śmierci męża P. S.,

- 190.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty dla małoletniego O. S. (2) tytułem zadośćuczynienia po śmierci ojca P. S.,

- 190.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty dla małoletniej O. S. (1) tytułem zadośćuczynienia po śmierci ojca P. S.,

- 100.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty dla J. S. tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej po śmierci męża P. S.,

- 100.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty dla małoletniego O. S. (2) tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej po śmierci ojca P. S.,

- 100.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty dla małoletniej O. S. (1) tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej po śmierci ojca P. S.,

- zasądzenie od pozwanego Towarzystwa (...) na rzecz powodów J. S., O. S. (2) i O. S. (1) kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych (pozew k. 3-10).

W uzasadnieniu strona powodowa wskazała, że w dniu 28 listopada 2011 roku w R. kierujący samochodem osobowym marki V. (...) potrafił pieszego P. S., który na skutek doznanych obrażeń ciała zmarł w szpitalu. Sprawcą przedmiotowego zdarzenia był M. K., posiadający obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w pozwanym towarzystwie. Przeciwno sprawcy wypadku toczy się postępowanie karne, zawisłe w chwili obecnej przed Sądem Rejonowym w Radomiu w VIII Wydziale Karnym o sygn. akt VIII K 338/12. Strona powodowa zgłosiła pozwanemu Towarzystwu (...) szkodę pismem z dnia 06 marca 2012 roku, odebrany przez pozwanego w dniu 12 marca 2012 roku. Strona pozwana przejęła odpowiedzialność z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej i wypłaciła na rzecz powódki J. S. kwotę 15.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz kwotę 11.713,36 złotych tytułem zwrotu kosztów pogrzebu, na rzecz małoletniej powódki O. S. (1) kwotę 10.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz na rzecz małoletniego O. S. (2) kwotę 10.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Strona powodowa wskazała, że tragicznie zmarły P. S. był kochającym mężem i ojcem. Na co dzień zamieszkiwał wspólnie z żoną J. oraz dwójką dzieci, tj. synem O. i córką O.. Zmarły dbał o dom, zajmował się remontami, wyręczał innych domowników w ich obowiązkach. P. S. był młodym, aktywnym i energicznym mężczyzną. Najbliżsi wspominają go jako osobę ciepłą, serdeczną, bezgranicznie kochającą żonę i dzieci, a także bezinteresownie pomagającą rodzinie i sąsiadom. Był również osobą przedsiębiorczą i stanowił ogromne wsparcie dla całej rodziny. Nagła i niespodziewana śmierć męża wywołała u powódki cierpienia psychiczne. Przez dłuższy czas utrzymywały się u niej problemy z zasypianiem. Od czasu wypadku powódce towarzyszy stałe poczucie smutku i bezsensu dalszej egzystencji. Powódka zdaje sobie sprawę, że niezależnie od tego jak bardzo będzie się starać, to nigdy nie zastąpi swoim dzieciom ojca. Również małoletni O. S. (2) był przyzwyczajony do stałej obecności ojca w swoim życiu. Po stracie ojca powód wpadł w rozpacz i histerię. Cierpienie psychiczne jakiego doświadczył małoletni powód, związane z utratą najbliższej osoby, stało się przyczyną bardzo wyraźnego pogorszenia jego kondycji psychicznej. Konieczne były spotkania z psychologiem, aby pomóc małoletniemu uporać się z tragedią jaka go spotkała. Nie wykluczono takiej potrzeby w przyszłości. Tragiczna śmierć ojca była ogromnym ciosem również dla małoletniej O. S. (1). Nagła śmierć ukochanego ojca, wywołała u powódki ogromną rozpacz i ogromny wstrząs. Stała się drażliwa, miała problemy ze snem, często budziła się z płaczem i krzykiem. Sytuacja osobista dzieci zmarłego jest tym bardziej bolesna, że powodowie bezpowrotnie utracili możliwość dorastania w pełnej rodzinie. Powódka J. S. została sama obciążona obowiązkiem samotnego wychowania i wykształcenia małoletnich dzieci. Zmarły był z wykształcenia energetykiem cieplnym. Chcąc zapewnić swojej rodzinie lepszy byt planował założyć własną działalność gospodarczą, której przedmiotem miała być instalacja i konserwacja pieców grzewczych. Dzięki jego staraniom powódka żyła w przekonaniu, że kolejne lata przyniosą wyłącznie stabilizację, a byt jej i dzieci będzie zabezpieczony (pozew k. 3-100).

W odpowiedzi na pozew z dnia 16 kwietnia 2013 roku pozwany (...) Towarzystwo (...) w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (odpowiedź na pozew k. 50-56).

W uzasadnieniu pozwane towarzystwo wskazało, że w dniu 28 listopada 2011 roku w R. doszło do wypadku komunikacyjnego, na skutek którego śmiertelnych obrażeń doznał P. S.. Przyczyny zdarzenia nie zostały wykazane przez powodów jakimikolwiek dowodami. Powodowie w pozwie z dnia 10 grudnia 2012 roku wskazali, że przeciwko sprawcy wypadku toczy się postępowanie przed Sądem Rejonowym w Radomiu o sygn. akt VIII K 338/12. Wobec powyższego, pozwany wnosi wniosek o zawieszenie niniejszego postępowania do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy karnej. Ponadto zasadne jest zbadanie czy P. S. sposobem przekraczania jezdni, czy też z innych powodów przyczynił się do powstania szkody lub też zwiększenia jej rozmiarów. W ocenie pozwanego kwoty dochodzone przez powodów z tytułu zadośćuczynienia są znacznie zawyżone i nie odpowiadają doznanej przez powodów krzywdy. Powodowie do chwili obecnej nie udowodnili wystąpienia krzywdy, jej rozmiaru i okoliczności uzasadniających wysokość żądanych kwot. Sama przynależność do kręgu osób bliskich nie uzasadnia żądania wypłaty zadośćuczynienia. Dotychczas pozwany wypłacił na rzecz J. S. kwotę 15.000 złotych, O. S. (1) kwotę 10.000 złotych, O. S. (2) kwotę 10.000 złotych tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę. W związku ze śmiercią P. S. powodowie otrzymują rentę rodzinną z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Otrzymywane kwoty tytułem świadczeń z ZUS i MOPS powinny być uwzględnione w ocenie krzywdy powodów. Powodowie nie wykazali znacznego pogorszenia ich sytuacji życiowej, jak również relacji majątkowych panujących w ich rodzinie oraz wpływu dochodów uzyskiwanych przez zmarłego przed dniem przedmiotowego wypadku na ich sytuację majątkową. Wobec powyższego żądanie przez powodów kwoty po 100.000 złotych tytułem stosownego odszkodowania w ocenie pozwanego nie znajduje uzasadnienia. Pozwany powołując się na judykaturę Sądu Najwyższego wskazuje, iż w razie ustalenia wysokości zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę według stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia sprawy, jego jednorazowość oraz waloryzacyjny charakter odsetek uzasadnia przyznanie ich od daty wyrokowania przez sąd I instancji. Analogicznie argumentację odnośnie zadośćuczynienia należy odnieść do świadczenia z tytułu stosownego odszkodowania. Niezależnie od powyższego, pozwany kwestionuje wszystkie wprost nie przyznane lub dostatecznie nie sprecyzowane twierdzenia i wnioski podnoszone przez powodów (odpowiedź na pozew k. 50-56).

W dalszym toku procesu strony podtrzymywały swoje stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 28 listopada 2011 roku M. K. w R., powiat R., województwo (...), kierując samochodem marki V. (...) o nr rej. (...) spowodował wypadek w skutek czego P. S. doznał obrażeń, skutkujących jego zgonem w dniu 08 grudnia 2011 roku w szpitalu. Sprawca wypadku M. K. jako posiadacz pojazdu marki V. (...) o nr rej. (...) był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym (...) Towarzystwie (...) w W. (okoliczności bezsporne).

W dniu 12 marca 2012 roku strona powodowa zgłosiła pozwanemu towarzystwu szkodę. Pozwany przejął odpowiedzialność z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej i wypłacił na rzecz powódki J. S. kwotę 15.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz kwotę 11.713,36 złotych tytułem zwrotu kosztów pogrzebu, na rzecz małoletniej powódki O. S. (1) kwotę 10.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz na rzecz małoletniego O. S. (2) kwotę 10.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę (pozew k. 3-10, k. 28-30, odpowiedź na pozew k. 50-56, k.62-66, zeznania powódki J. S. k. 153 w zw. z k. 154v).

Prawomocnym wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2013 roku wydanym w sprawie VIII K 338/12 Sąd Rejonowy w Radomiu VIII Wydział Karny uznał M. K. oskarżonego o to, że w dniu 28 listopada 2011 roku na ul. (...) w R., woj. (...), kierując samochodem osobowym marki V. (...) o nr rej. (...) nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że zbliżając się do oznakowanego przejścia dla pieszych nie zachował szczególnej ostrożności i nieuważnie obserwował drogę oraz nie ustąpił pierwszeństwa pieszemu P. S., przechodzącemu przez przejście dla pieszych z lewej strony jezdni na prawą, doprowadzając do jego potrącenia przednią lewą narożną częścią kierowanego przez siebie pojazdu, w wyniku czego P. S. doznał obrażeń śródczaszkowych, skutkujących jego zgonem w dniu 08 grudnia 2011

roku w szpitalu, to jest o przestępstwo z art. 177§ 2 kk, i za to na podstawie art. 177 § 2 k.k. wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym jej zawieszeniem na okres próby lat 5 (wyrok Sądu Rejonowego w Radomiu z dnia 30 kwietnia 2013 roku – akta sprawy o sygn. VIII K 338/12, k. 62-66).

Postanowieniem z dnia 23 maja 2013 roku wydanym sprawie z powództwa J. S., O. S. (1) i O. S. (2) przeciwko Towarzystwu (...) w W. o zadośćuczynienie, sygn. akt I C 1806/12 Sąd Okręgowy w Radomiu I Wydział Cywilny postanowił zawiesić postępowanie w niniejszej sprawie do czasu prawomocnego zakończenia sprawy o sygn. akt VIII K 338/12 Sądu Rejonowego w Radomiu (postanowienie z dnia 23 maja 2013 roku k. 78 w zw. z k. 79).

Postanowieniem z dnia 11 października 2013 roku wydanym w sprawie o sygn. akt I C 1806/12 Sąd Okręgowy w Radomiu I wydział Cywilny postanowił podjąć zawieszone postępowanie (postanowienie z dnia 11 października 2013 roku k. 89).

W chwili śmierci P. S. miał 34 lata. Miał ukończone technikum energetyczne. Zmarły pracował na utrzymanie całej rodziny. Od 01 lipca 2008 roku zatrudniony był w PPHU (...) na stanowisku monter aparatury kontrolno-pomiarowej i automatyki i otrzymywał wynagrodzenie w kwocie ok. 3.000 złotych netto oraz premię uznaniową. W przeszłości małżonkowie S. oddziedziczyli po dziadkach J. S. dom. Zmarły przeprowadził w nim niezbędny remont, sadził również krzewy i kosił trawę na działce. P. S. pomagał dzieciom w odrabianiu lekcji, chodził na wywiadówki, przygotowywał posiłki i spędzał z rodziną czas wolny. Co roku rodzina zmarłego wyjeżdżała na wakacje nad morzem. Zdarzało się, że powódka J. S. pracowała sezonowo, jednakże to głównie P. S. utrzymywał rodzinę ze swojego wynagrodzenia za pracę. W przyszłości zmarły planował założyć własną działalność gospodarczą w zakresie instalacji i konserwacji pieców grzewczych. Rodzina P. S. okropnie zareagowała na wiadomość o jego śmierci. Po wypadku z dnia 28 listopada 2011 roku członkowie rodziny zmarłego korzystali z pomocy psychologicznej. J. S. nie była w stanie znaleźć żadnej pracy, często odwiedzała grób zmarłego i zażywała leki uspokajające. Sytuacja materialna rodziny S. uległa pogorszeniu, gdyż utrzymywała się ona z renty rodzinnej z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w kwocie 1.093 złote (pозew k. 3-10, k. 17-27, k. 32-37, oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania powódki J. S. k. 38-39, oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania małoletniego powoda O. S. (2) k. 40-41, oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania małoletniej powódki O. S. (1) k. 42-43, k. 62-66, zeznania świadka I. K. k. 109 w zw. z k. 110v, zeznania świadka A. Z. (1) k. 109 w zw. z k. 110v, k. 115-116, zeznania powódki J. S. k. 153 w zw. z k. 154v).

Obecnie J. S. ma 36 lat. Zamieszkuje wraz z dziećmi O. S. (1) i O. S. (2) w R., w starym odremontowanym domu po dziadkach. Posiada wykształcenie średnie. Ukończyła technikum odzieżowe i studium hotelarskie, pracuje sezonowo w MOSiR w R. i otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 1.300 złotych miesięcznie. Korzysta z pomocy opieki społecznej, pobiera zasiłek rodzinny, dzieci mają przyznaną rentę po ojcu (opinia sądowo – psychologiczna k. 129-136, zeznania powódki J. S. k. 153 w zw. z k. 154v).

Powódka J. S. w chwili wypadku i śmierci męża zamieszkiwała wraz z nim i z dziećmi, nie pracowała zawodowo, zajmowała się domem i sprawowała opiekę nad dziećmi. O wypadku męża dowiedziała się od jednego z jego kolegów. P. S. w ciężkim stanie i śpiączce przebywał przez 10 dni w szpitalu. W chwili gdy lekarze stwierdzili śmierć mózgu, powódka podjęła decyzje o odłączeniu go od aparatury i oddaniu narządów męża do transplantacji. Wówczas znajomi męża skrytykowali ją za podjętą decyzję, gdyż uważali, że trzeba go jeszcze ratować. Powódka poczuła się winna śmierci męża. Była przerażona, zagubiona i bezradna. Decyzja o oddaniu narządów w celu uratowania życia innych osób nie przyniosła jej ulgi. Podczas pobytu męża w szpitalu i po pogrzebie korzystała z pomocy swojej matki w opiece nad dziećmi. Powódka odczuła bardzo silny stres, schudła 7 kg, cierpiała na bezsenność i brak apetytu. Nie zdecydowała się jednak na przyjmowanie leków, gdyż obawiała się skutków ubocznych. Wiadomość o śmierci męża przekazała dzieciom osobiście. O. zaczęła płakać, a O. zareagował agresją w kierunku sprawcy wypadku. Po śmierci męża powódka zdecydowała aby skonsultować dzieci psychologicznie. Powódka nie pogodziła się z odejściem męża, obwinia sprawcę wypadku, nie widzi u niego skruchy. Powódka wycofała się z aktywnego wcześniej życia towarzyskiego. Odczuwa lęk przed przyszłością, że nie będzie jej stać na studia dla dzieci (opinia sądowo – psychologiczna k. 129-136, zeznania powódki J. S. k. 153 w zw. z k. 154v).

Małoletnia powódka O. S. (1) ma 11 lat. Zamieszkuje wraz z matką J. S. i bratem O. S. (2) w R.. Jest uczennicą V klasy Szkoły Podstawowej nr (...) w R.. Uczy się bardzo dobrze, nie przysparza problemów wychowawczych. Jest zdrowym dzieckiem, rozwija się prawidłowo. W chwili śmierci ojca małoletnia miała 8 lat, chodziła wówczas do II klasy, była przed Komunią Świętą (opinia sądowno – psychologiczna k. 129-136, zeznania powódki J. S. k. 153 w zw. z k. 154v).

Małoletni powód O. S. (2) ma 13 lat. Zamieszkuje wraz z matką J. S. i siostrą O. S. (1). Jest uczniem I klasy gimnazjum. Jest dzieckiem zdrowym, rozwija się prawidłowo. Nie lubi chodzić do szkoły, ma zdiagnozowane specyficzne problemy w nauce. Od klasy „o” stwierdzoną orzeczeniem poradni dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Wymaga pomocy i mobilizacji w odrabianiu lekcji, szybko się zniechęca (opinia sądowno – psychologiczna k. 129-136, zeznania powódki J. S. k. 153 w zw. z k. 154v).

Małoletni powodowie O. S. (1) i O. S. (2) przeżyli stratę ojca, który darzył ich miłością, realizował wszystkie potrzeby i dbał o ich bezpieczeństwo. Małoletni mieli bliskie relacje i silne więzi emocjonalne z ojcem. Przeżywali na swój dziecięcy sposób żałobę zgoła odmiennie jak dorośli. Oprócz bliskiej osoby utracili w pewnym stopniu większe możliwości rozwoju i realizacji swoich marzeń w przyszłym życiu, co niewątpliwie mogła gwarantować osoba ojca i jego postawa pracująca na dobro rodziny. Małoletni powodowie zarówno O. S. (1) jak i O. S. (2) niechętnie rozmawiają i wyrażają emocje związane z powtórным przeżywaniem doznanego urazu. Uczy to w przyszłości podobnych zachowań. Tłumienie emocji sprzyja somatyzacji i może być przyczyną zaburzeń nerwicowych i stanów depresyjnych w przyszłości (opinia sądowno – psychologiczna k. 129-136).

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym na podstawie dokumentów załączonych do akt niniejszej sprawy oraz dokumentów znajdujących się w aktach postępowania karnego. Wiarygodność dokumentów nie budziła wątpliwości Sądu i nie była przez strony kwestionowana.

Sąd podzielił ustalenia zawarte w opinii biegłej sądowej: z zakresu psychologii R. W.. Zdaniem Sądu opinia została sporządzona w sposób fachowy, zgodny z prawidłami wiedzy specjalistycznej, a płynące z niej wnioski były spójne i logiczne.

Sąd dał wiarę zeznaniom powódki J. S. oraz świadków I. K. i A. Z. (2). Zeznania te były logiczne, spójne i wzajemnie się uzupełniały.

Powództwo jest zasadne częściowo, to jest co do kwoty 135.000 złotych tytułem zadośćuczynienia na rzecz J. S. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty, do kwoty po 90.000 złotych tytułem zadośćuczynienia na rzecz O. S. (1) i O. S. (2) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty i do kwoty po 50.000 złotych tytułem odszkodowania na rzecz J. S., O. S. (1) i O. S. (2) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty. W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu.

Powódka J. S. w imieniu własnym i swoich małoletnich dzieci O. S. (2) i O. S. (1) dochodzi w niniejszej sprawie zadośćuczynienia za krzywdę i odszkodowania za znaczne pogorszenie się sytuacji życiowej przeciwko pozwanemu towarzystwu ubezpieczeń z tytułu jego odpowiedzialności wynikającej z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawartej z tym towarzystwem ubezpieczeń przez posiadacza samochodu kierowanego przez sprawcę wypadku komunikacyjnego mającego miejsce w dniu 28 listopada 2011 roku. Jak wynika bowiem z treści art. 415 k.c. kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. W wyniku tego zdarzenia śmierć poniósł mąż powódki J. S. i ojciec małoletnich powodów O. S. (1) i O. S. (2). Odpowiedzialność pozwanego za skutki tego wypadku była bezsporna – pozwany ubezpieczyciel jej nie kwestionował. Spór natomiast koncentrował się co do wysokości odszkodowania i zadośćuczynienia. Strona pozwana podnosiła, że w jej ocenie roszczenie o zapłatę zadośćuczynienia i odszkodowania w łącznej kwocie 865.000 złotych na rzecz powodów jest rażąco wygórowane.

W okolicznościach niniejszej sprawy nie budzi wątpliwości Sąd, że czyn niedozwolony, którego następstwem była śmierć P. S. – męża powódki J. S. i ojca małoletnich powodów O. S. (2) i O. S. (1) był źródłem ich krzywdy polegającej na naruszeniu ich dobra osobistego poprzez zerwanie więzi emocjonalnej z członkiem najbliższej rodziny. Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego, nagła śmierć męża i ojca była dla powodów ogromną tragedią. Powodowała u nich cierpienie i ból, jak również poczucie straty, które powodowie odczuwają do chwili obecnej.

Ustalając wysokość należnego powodom zadośćuczynienia Sąd wziął pod uwagę rozmiar ich cierpień, natężenie dolegliwości psychicznych, czas trwania, stopień uciążliwości oraz trwałość skutków. Na rozmiar krzywdy wywołanej śmiercią osoby najbliższej wpływ ma nie tylko dramatyzm doznań, ale również poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne, wstrząs psychiczny wywołany śmiercią, intensywność oraz rodzaj więzi ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia, tj. nerwicy czy depresji, roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, jak też stopień w jakim pośrednio poszkodowani będą umieli się znaleźć w nowej rzeczywistości oraz zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy i wiek poszkodowanych. Należy również podkreślić, że zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny, a więc jego wysokość musi stanowić ekonomicznie odczuwalną wartość i nie może mieć jedynie charakteru symbolicznego.

Wprawdzie stopień krzywdy należy oceniać indywidualnie, biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności sprawy, niemniej jednak Sąd ustalił należne na rzecz małoletnich powodów O. S. (2) i O. S. (1) zadośćuczynienie na tę samą kwotę po 90.000 złotych. Sumy te stanowiąc będą dla małoletnich powodów odczuwalną wartość ekonomiczną. Nie są one, w ocenie Sądu, wygórowane. Ustalając wysokość zadośćuczynienia Sąd wziął pod uwagę to, iż dotychczas pozwany ubezpieczyciel wypłacił małoletnim powodom z tego tytułu kwoty po 10.000 złotych. Jak wynika z poczynionych ustaleń faktycznych małoletni powodowie O. S. (2) i O. S. (1) stracili ojca, z którym byli silnie emocjonalnie związani. Zmarły stanowił dla nich wsparcie, wzór do naśladowania, spędzał z nimi dużo czasu. Na wieść o śmierci ojca zareagowali płaczem i gniewem, mieli bóle brzucha, odczuwali lęk o swoje bezpieczeństwo i matki. U każdego z powodów śmierć ojca wywołała specyficzną dla ich wieku reakcję depresyjną. Małoletni powodowie zamknęli się w sobie, co może mieć negatywne konsekwencje w przyszłości. Małoletni O. S. (2) ma zdiagnozowane specyficzne problemy w nauce. Ma stwierdzoną orzeczeniem poradni dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Wymaga pomocy i mobilizacji w odrabianiu lekcji, szybko się zniechęca. Dotychczas małoletni korzystali z pomocy psychologa bezpośrednio po utracie ojca. Obecnie niechętnie rozmawiają i wyrażają emocje związane z powtórным przeżywaniem doznanego urazu. Jak wynika z opinii biegłego psychologa tłumienie emocji u małoletnich powodów może być przyczyną zaburzeń nerwicowych i stanów depresyjnych w przyszłości. Biorąc pod uwagę intensywność oraz okres trwania cierpień powodów, jak również fakt, że obecnie nie odczuwają oni skutków śmierci ojca w zakresie ich zdrowia, uznać należy, że żądana przez nich kwota jest znacznie zawyżona.

Natomiast na rzecz powódki J. S. Sąd przyznał zadośćuczynienie w kwocie 135.000 złotych. Suma ta stanowiąc będzie dla powódki odczuwalną wartość ekonomiczną. Nie jest ona, w ocenie Sądu, wygórowana. Ustalając wysokość zadośćuczynienia Sąd wziął pod uwagę to, iż dotychczas pozwany ubezpieczyciel wypłacił powódce z tego tytułu kwotę 15.000 złotych. Nie ulega wątpliwości Sądu, że stopień cierpień po stracie męża jest inny niż po stracie ojca, zwłaszcza w tak młodym wieku, w jakim byli powodowie. J. S. po śmierci męża została sama z dwójką dzieci, co powodowało, że musiała się nimi zająć, przejąć wszystkie obowiązki. Powódka była zmuszona podjąć bardzo trudną decyzję dotyczącą odłączenia męża od aparatury i wyrażenia zgody na pobranie od niego organów do transplantacji, co spotkało się z krytyką znajomych. Powódka odczuwała bardzo silny stres, schudła 7 kg, cierpiała na bezsenność i brak apetytu. Nie pogodziła się ze śmiercią męża i wycofała się z życia towarzyskiego. Powódka nadal odczuwa zaburzenia snu i apetytu ze zmiennym nasileniem. W ocenie Sądu doznała ona trwałego uszczerbku na zdrowiu w związku ze śmiercią męża. Jednocześnie kwota żądana w pozwie tytułem zadośćuczynienia dla powódki po śmierci męża zdaniem Sądu jest znacznie zawyżona.

Zgodnie z treścią art. 446 § 3 k.c. sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli skutek śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej. W judykaturze przyjmuje się, iż pod pojęciem „znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej” rozumie się nie tylko obecną sytuację materialną,

lecz także utratę realnej możliwości polepszenia warunków życia i realizacji planów życiowych. W pojęciu tym mieszczą się również, niekiedy trudne do uchwycenia, uszczerbki natury niemajątkowej, które jednakże zawsze muszą mieć wpływ na ogólnie pojmowaną sytuację życiową poszkodowanego. Takim czynnikiem niewymiernym jest z pewnością utrata oczekiwanego wsparcia na przyszłość (nie tylko materialnego) i pomocy od najbliższego członka rodziny, których osoba poszkodowana mogła się zasadnie spodziewać w chwilach wymagających takich zachowań (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2010 roku, IV CSK 170/10, opubl. Lex numer 737283, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14 kwietnia 2010 roku, I ACa 178/10, opubl. Lex numer 715515, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2008 roku, V CSK 544/07, opubl. Lex numer 424335).

Jak wynika z ustaleń faktycznych po śmierci P. S. sytuacja życiowa powodów uległa pogorszeniu w znacznym stopniu. W chwili śmierci męża powódka J. S. nie pracowała zawodowo, zajmowała się domem i sprawowała opiekę nad dziećmi. Wprawdzie powodowie utracili dotychczasowe dochody z tytułu wynagrodzenia za pracę zmarłego. Jednakże otrzymali rentę rodzinną z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w kwocie 1.093 złote miesięcznie a powódka J. S. podjęła pracę dorywczą w sklepie z odzieżą. Sąd wziął również pod uwagę, iż dotychczas pozwany ubezpieczyciel wypłacił powódce J. S. tytułem zwrotu kosztów pogrzebu kwotę 11.713,36 złotych. Obecnie J. S. jest zatrudniona w MOSiR w R. i otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 1.300 złotych miesięcznie.

W świetle wskazanych przesłanek uznać należy, iż kwoty tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej, której powodowie domagali się, to jest po 100.000 złotych na rzecz każdego z nich stanowiłyby bezpodstawne przysporzenie i nie są odszkodowaniem stosownym w rozumieniu art. 446 § 3 k.c.

Z tych wszystkich względów i na podstawie przytoczonych przepisów Sąd orzekł jak w sentencji wyroku (punkty I – IV wyroku).

O odsetkach od zasądzonej na rzecz powódki kwoty zadośćuczynienia orzeczono na podstawie art. 481 § 1 k.c.

Należy przyjąć, że zadośćuczynienie za krzywdę staje się wymagalne po wezwaniu ubezpieczyciela przez poszkodowanego do spełnienia świadczenia (art. 455 § 1 k.c.) (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2010 roku, II CSK 434/09, opubl. Lex numer 602683, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2011 roku, I PK 145/10, opubl. Lex numer 794777).

Zgodnie z zasadą wyrażoną w treści art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 392 ze zm.) zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie.

Jak wynika z poczynionych ustaleń faktycznych, powodowie zażądali naliczenia ustawowych odsetek od dnia 13 kwietnia 2012 roku, kiedy to upłynął termin dla ubezpieczyciela na zajęcie merytorycznego stanowiska w sprawie. Wobec tego Sąd od dnia 13 kwietnia 2012 roku zasądził ustawowe odsetki. Zasądzone kwoty mieszczą się przy tym w żądaniu pozwu.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz. U. 2010 r., Nr 90, poz. 594 ze zm.) Sąd, w punkcie V wyroku, nakazał pobrać od pozwanego Towarzystwa (...) w W. kwotę 23.250 złotych tytułem nieuiszczonych opłat od zasądzonych na rzecz powodów świadczeń oraz kwotę 516 złotych tytułem kosztów na opinię biegłego.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu (punkt VI wyroku) znajduje oparcie w treści art. 98 k.p.c.

Na zasądzoną od pozwanego na rzecz powódki J. S. kwotę 7.217 złotych składają się: koszty zastępstwa procesowego adwokata od zasądzonego świadczenia w kwocie 7.200 złotych na podstawie stawki określonej w § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz

ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz. U. 2012, poz. 461) oraz kwota 17 złotych tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Na rzecz małoletniej powódki O. S. (1) od pozwanego zasądzono kwotę 7.217 złotych obejmującą: kwotę 7.200 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego adwokata od zasądzonego świadczenia oraz kwotę 17 złotych tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Na zasądzoną od pozwanego na rzecz powoda O. S. (2) kwotę 7.217 złotych składają się: koszty zastępstwa procesowego adwokata od zasądzonego świadczenia w kwocie 7.200 złotych oraz kwota 17 złotych tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

/-/ Na oryginale właściwy podpis.-